

Algemeen bestuur

Vergadering	8 oktober 2026
Agendapunt	5.2
Onderwerp	Tussentijdse rapportage t/m augustus 2026

Korte samenvatting onderwerp

GGD Gelderland-Zuid rapporteert sinds 2023 twee keer tussentijds aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur. De financiële gegevens tot en met juli 2026 zijn gebruikt als basis voor de prognose voor heel 2026. Na instemming van het Algemeen Bestuur wordt de Tussentijdse rapportage t/m augustus 2025 ter kennisname gestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten.

In de Tussentijdse rapportage wordt over substantiële afwijkingen gerapporteerd ten opzichte van het in de Programmabegroting GGD GZ 2026 vastgestelde beleid en bedragen. Als activiteiten en budgetten zich ontwikkelen conform de begroting 2026 is er geen reden tot rapporteren. Hierdoor ontstaat sneller overzicht voor het Dagelijks en Algemeen Bestuur waar eventueel bijgestuurd moet worden.

Prognose resultaat

De prognose van deze tussentijdse rapportage komt uit op een positief resultaat van € 144.000 inclusief de dotatie frictiekosten voor de ontvlechting bedrijfsvoering.

Het verschil met de voorgaande rapportage bedraagt € 519.000. Het grootste deel van dit verschil bestaat uit de post onvoorzien die in deze rapportage wordt aangewend om het tekort van Veilig Thuis op te vangen. Andere meevallers die kunnen worden ingezet om het tekort van Veilig Thuis op te vangen zijn de rentebaten en lagere afschrijvingskosten.

In het hoofdstuk financiën wordt het verschil ten opzichte van de eerste rapportage verklaard.

In deze rapportage is de bijstorting door deelnemende gemeenten voor de extra verrichtingen door Bijzondere Zorg nog niet opgenomen. Het verwachte resultaat 2026 bedraagt inclusief de bijdrage voor Bijzondere Zorg circa € 340.000.

Ten aanzien van Veilig Thuis stelt het DB voor om een gedegen analyse ten behoeve van een duurzame financiële houdbaarheid van VT uit te voeren, inclusief de evaluatie van de systematiek van formatiebegroting (zie agendapunt 5.1). In afwachting hiervan stelt de GGD voor om gezien de bovengenoemde positieve prognose van de GGD in 2026, de gemeenten niet te vragen om (conform afspraken begrotingssystematiek) de egalisatiereserve van Veilig Thuis aan te vullen.

Bezuinigingen/taakstelling

In de vastgestelde begroting 2026 is een bezuiniging van € 1.085.000 verwerkt. Deze wordt op veel onderdelen gehaald. Deze bezuinigingen zijn structureel en hebben dus niet alleen effect op 2026, maar ook op alle volgende jaren. Uitzondering op het volledig halen van de bezuiniging is het onderdeel *informatievoorziening* dat niet in zijn geheel maar voor ruim 50% wordt behaald. Een belangrijke uitzondering is de taakstelling op *Veilig Thuis*. Deze wordt niet behaald. In onderstaande tabel wordt de realisatie weergegeven van de bezuinigingen/taakstelling. Een toelichting staat onder de tabel op pag. 2.

	Onderdeel	Besparing	Realisatie	
1.	Veilig Thuis (taakstelling)	€ 235.000	€ -495.000	✗
2.	Bundelen van vaccinatie werkzaamheden	€ 200.000	€ 200.000	✓
3.	Forensische geneeskunde	€ 50.000	€ 50.000	✓
4.	Jeugdgezondheidszorg	€ 275.000	€ 275.000	✓
5.	Nieuwe aanbesteding digitaal kinddossier	€ 125.000	€ 125.000	✓
6.	Informatievoorziening	€ 150.000	€ 80.000	deels ✓
7.	Opleidingsbudget	€ 50.000	€ 50.000	✓
TOTAAL DALING LASTEN		€ 1.085.000		

1. Veilig Thuis: In de begroting 2026 is de afname inwonersbijdrage Veilig Thuis, à € 235.000, als gevolg van de begrotingssystematiek opgenomen. Dit is een autonome daling van opbrengsten door de begrotingssystematiek, waar de GGD geen directe invloed op heeft. De hoge werkvoorraad, het hoge ziekteverzuim en de inzet in de proeftuinen (die niet begroot is) leiden ertoe dat er in plaats van afname van personeel juist meer personeel wordt ingezet.
Door de inzet van extra personeel vanwege het hoge ziekteverzuim en het terugdringen van de werkvoorraad, zijn de kosten € 495.000 hoger dan begroot. De opbrengsten nemen t.o.v. 2025 af met € 235.000 als gevolg van het toepassen van de systematiek formatiebegroting. Samen leidt dit tot een geschatte afwijking t.o.v. de begroting 2026 van € 730.000. Dit is een schatting voor heel 2026.

Het resultaat van de hogere inzet tot nu toe is dat de wachtlijst van 501 casussen aan het begin van het jaar is gedaald tot 412 casussen per eind augustus. Een daling van 18%. De egalisatiereserve bedraagt op 31 december 2025 € 104.000. De structurele maatregelen die nu kunnen worden genomen voor het terugdringen van de kosten van VT, hebben pas in 2027 een effect. Wel kan het tekort in 2026 incidenteel worden opgevangen uit GGD brede meevallers:

• Vrijval van de post onvoorzien	€	265.000
• Niet begrote rentebaten	€	210.000
• Lagere afschrijvingskosten (gedeeltelijk)	€	151.000
• Inzetten egalisatiereserve Veilig Thuis	€	<u>104.000</u>
	€	730.000

Dat betekent dat gemeenten in deze prognose niet bijdragen aan het tekort van Veilig Thuis in 2026. Met andere woorden: het tekort van Veilig Thuis wordt opgelost binnen de totale GGD-begroting.

Het DB kiest ervoor om, n.a.v. een grondige analyse, begin 2027 met een voorstel te komen voor een toekomstbestendige financiering voor Veilig Thuis (zie agendapunt 5.1).

2. Bundelen grootschalige vaccinaties jeugd en volwassenen: in de afgelopen maanden is duidelijk geworden dat de bezuiniging zeker gehaald wordt. Na een kleine dip bij Reizigersadvisering en vaccinaties is het aantal consulten weer gestegen. De vergoedingen

voor extra cohorten van het RVP zijn hoger dan waarvan in de eerste rapportage uit werd gegaan.

3. Forensische geneeskunde (FG): bezuiniging € 50.000. Deze bezuiniging wordt gehaald. In 2026 blijft de MAZ (Medische ArrestantenZorg) belegd bij de GGD'en. Voor Gelderland-Zuid betekent dit dat ook in het tweede half jaar minder kosten voor overhead aan de coördinerende GGD (Gelderland-Midden) betaald hoeft te worden. Daarnaast worden garantie-uren voor de forensisch artsen grotendeels gedekt door de medische arrestantenzorg. Dit heeft ook een kostenverlagend effect. Hierdoor wordt het resultaat € 50.000 positief op de uniforme bijdrage gemeenten en € 150.000 op de facultatieve taak (derde geldstroom).
4. Jeugdgezondheidszorg: de bezuiniging op de consulten wordt gehaald. JGZ heeft het contactmoment voor 6 en voor 9 maanden samengevoegd tot een contactmoment voor 7 maanden. Daarmee is één contactmoment binnen de 0 tot 4-jarigenzorg verdwenen.
5. Digitaal Kinddossier: begrote besparing € 125.000. Deze besparing wordt gerealiseerd.
6. Informatievoorziening: in de begroting is hiervoor een bezuiniging van € 150.000 begroot. De bezuiniging op de kosten voor applicatiebeheer zijn gerealiseerd, € 80.000. De kosten voor licenties van met name kantoorapplicaties zijn echter in 2026 toegenomen. Daardoor wordt de bezuiniging deels gehaald.
7. Opleidingsbudget: bezuiniging € 50.000. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd.

Overige resultaten:

Negatieve financiële ontwikkelingen:

1. Bijzondere Zorg: in 2026 zijn er wederom meer trajecten Bijzondere Zorg uitgevoerd. Vanaf juli wordt er extra ingehuurd. De kostenoverschrijding bedraagt nu € 220.000. Na nacalculatie op de overhead zal dit circa € 195.000 bedragen. De deelnemende gemeenten die de dienst Bijzondere Zorg afnemen storten dit bedrag na goedkeuring van de jaarrekening bij.
2. Personele kosten voor ziektevervangings: € 148.000.
3. Dotatie frictiekosten bedrijfsvoering € 250.000.

Naast bovenstaande ontwikkelingen hebben de volgende ontwikkelingen een positief effect op het resultaat:

1. Niet begrote rentebaten op de bankrekeningen: € 210.000.
2. Niet aangetrokken lening t.b.v. de nieuwbouw, daardoor minder rentekosten: € 75.000.
3. Lagere afschrijvingskosten door uitstel vervangingsinvesteringen: € 221.000.
4. Meer detacheringen: € 146.000.
5. Manager Gezond Leven neemt management Veilig Thuis waar: € 99.000.
6. Onttrekking egalisatiereserve VT: € 104.000.
7. Resultaten (incl. kosten en opbrengsten) op taken GGD: € 289.000 (o.a. FG).
8. Lagere lasten inkoop ondersteunende diensten € 320.000.
9. Continueren jeugdgezondheidszorg asielzoekerskinderen € 75.000 (per 1 oktober).

Ontwikkelingen GGD Taken:

1. Toetreding Jeugdgezondheidszorg Rivierenland 0-4 tot de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid. De toetreding wordt gefinancierd door de zes Rivierenlandse gemeenten.
2. Het Ministerie van VWS heeft de leeftijdsgrens voor Covid-19 vaccinaties verhoogd van 60+ naar 70+. Personen met een zwakke gezondheid kunnen worden ingeënt ongeacht hun leeftijd. Voor GGD Gelderland-Zuid betekent de verhoging van de leeftijdsgrens een vermindering van circa 20.000 vaccinaties. In de prijs per prik zit een inverdienmodel. Dat wil zeggen dat de prijs per prik jaarlijks wordt verlaagd. De maximale vergoeding voor GGD Gelderland-Zuid bedraagt in 2026 € 1.735.238. Samen met de begrote besparing wordt deze afname van middelen een flinke uitdaging.

3. Het Ministerie van VWS heeft besloten alleen 60-jarigen in 2027 een gordelroosvaccinatie te verstrekken. 60-plussers die hierdoor niet worden ingeënt, kunnen deze vaccinatie halen (bij de GGD) op eigen kosten.
4. De zorg Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) voor kinderen van 0 tot 18 jaar zou vanaf 1 oktober 2026 door een andere partij worden verzorgd dan de GGD, als gevolg van het gunnen van de aanbesteding aan deze partij. Zeer recent is duidelijk geworden dat de partij de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekerskinderen niet kan borgen. Daarom is besloten dat deze zorgtaak tot en met 30 september 2029 bij de GGD'en blijft.

Ontvlechting bedrijfsvoering VRGZ-GGD en de inrichting van een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie bij de GGD

In april 2026 hebben de algemeen besturen van VRGZ en GGD Gelderland-Zuid ingestemd met het beëindigen van de huidige samenwerking op het terrein van de bedrijfsvoering per 31 december 2027, of zoveel eerder als vanuit bedrijfscontinuïteit verantwoord is. Daarnaast is besloten de gezamenlijke frictiekosten (van VRGZ en GGD GZ) te dekken via een incidentele gemeentelijke bijdrage naar rato van het aantal inwoners. Een begrotingswijziging 2026 hiertoe is in juni 2026 voor zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden; besluitvorming vindt hierover plaats in het AB van december 2026. In 2027 volgt een begrotingswijziging voor de structurele meerkosten voor de GGD met een maximum van € 700.000.

Benodigde acties voor ontvlechting zijn in beeld gebracht en zijn gestart volgens planning en binnen financiële kaders. Medewerkers worden zorgvuldig betrokken bij het proces en continu voorzien van informatie. Naast de personele ontwikkelingen zijn belangrijke stappen gezet voor de ontvlechting van ICT-infrastructuur, applicaties en leverancierscontracten.

Daarnaast wordt gewerkt aan de inrichting van een eigen bedrijfsvoeringsorganisatie bij de GGD, waarbij gelijktijdig door wordt gegaan met het ontwikkelen van een voorstel voor een mogelijke samenwerkingsorganisatie om schaalvoordeel op kwaliteit en financiën te behalen. Dit voorstel wordt in oktober voorgelegd aan het AB.

Overig

In bijlage 1 (volgende pagina) vindt u de tabel 'Risico's en ontwikkelingen'. In deze tabel worden de gewijzigde risicobedragen weergegeven t.o.v. de begroting 2026.

Voorstel te beslissen:

1. Vaststellen van de Tussentijdse rapportage t/m augustus 2026.

Bijlagen:

1. Tabel risico's en ontwikkelingen
2. Tussentijdse rapportage t/m augustus 2026.

Bijlage: Risico's en ontwikkelingen

In onderstaande tabel worden de gewijzigde risicobedragen weergegeven t.o.v. de begroting 2026.

Deze risicobedragen zijn nl. opnieuw vastgesteld voor de jaarrekening 2025.

Nr was	Nr nieuw	Omschrijving	Bedrag was	Bedrag nieuw	Kans was	Kans nieuw	Risicobedrag was	Risicobedrag nieuw
3	1	Inkomsten, bezuiniging Overheid en gemeenten	3.250.000	Ongewijzigd	50%	Ongewijzigd	1.625.000	Ongewijzigd
1	2	Cao / Prijsindex	1.000.000	Ongewijzigd	70%	50%	700.000	500.000
10	3	Niet naleven wet en regelgeving	1.125.000	Ongewijzigd	30%	50%	562.500	Ongewijzigd
10	4	Toenemende en veranderende vraag (bevolkingsgroei / toenemende taken GGD)	125.000	Ongewijzigd	50%	50%	62.500	62.500
4	5	Prijsstijgingen	750.000	Ongewijzigd	30%	Ongewijzigd	225.000	Ongewijzigd
6	6	Weerbaarheid eigen organisatie	375.000	Ongewijzigd	50%	Ongewijzigd	187.500	Ongewijzigd
1	7	(toekomst) Veilig Thuis	375.000	Ongewijzigd	50%	Ongewijzigd	187.500	Ongewijzigd
9	8	Bevoegdheden en verantwoordelijkheden	1.800.000	Ongewijzigd	0%	30%	0	540.000
10	9	Cybercriminaliteit en beveiligingsincidenten	500.000	Ongewijzigd	30%	30%	150.000	Ongewijzigd
9	10	Arbeidsmarktkrapte	375.000	Ongewijzigd	30%	Ongewijzigd	112.500	Ongewijzigd